

Dorogi Ipartestület XIX. sz. hírlevele

Kedves Vállalkozó Társunk!

Az Dorogi Ipartestület legújabb hírlevelében az alábbi témákról szeretnénk tájékoztatást adni:

1. Szomorú adat: 10-ből 9 magyar képezné magát, de nincs rá módja
2. Még mindig divik a feketemunka az építőiparban
3. Kézművesek hitvallása a Duna Palotában
4. Az átlagbérre is ráigérnek inkább a cégek, ha melóst keresnek
5. Bevált a NAV csodafegyvere
6. Érdemben változhat a csődtörvény
7. Nagyobb az adó- és járulékteher a munkabérekben, mint a válság előtt
8. "Ősszépi játék" – tanulságos vita a feketegazdaságról
9. A szakemberhiány és az építőanyagok drágulása keseríti meg az építőipari vállalkozók életét

Dorog, 2018. augusztus 28.

Üdvözlettel:
Szűcs György
Elnök
Dorogi Ipartestület

Szomorú adat: 10-ből 9 magyar képezné magát, de nincs rá módja

Az EU-s átlaghoz képest kevesebben vesznek részt munkahelyi képzésekben Magyarországon, pedig egy friss kutatásból kiderült: a magyarok számára fontos lenne, hogy minden nap tanuljanak valami újat. A válaszadók szerint a cégek egy részénél egyáltalán nincsenek szakmai tréningek (42%), vagy ha vannak is, nem elég érdekesek, és még drágák is.

Az EU-s átlaghoz képest kevesebben vesznek részt munkahelyi képzésekben Magyarországon, pedig az OTP Bank kutatásából kiderült: a magyarok számára fontos lenne, hogy minden nap tanuljanak valami újat. A válaszadók szerint a cégek egy részénél egyáltalán nincsenek szakmai tréningek (42%), vagy ha vannak is, nem elég érdekesek, túl drágák. Sokszor annyira túlterheltek a dolgozók, hogy képzési részvételre már egyáltalán nem marad idejük (42%).

A rohamosan változó üzleti környezet és a legtöbb szektort érintő szakemberhiány következtében a tehetséges munkatársak megtartása és motiválása minden vállalat számára kardinális kérdés. A Ténygyár Kft. az OTP Bank megbízásából végzett kutatást, amelyből kiderült: a magyar munkavállalóknak a béren és annak pénzbeli kiegészítésein túl a munkáltatók által biztosított képzési lehetőségekre lenne a leginkább igénye. Az aktív korú magyarok 89 százaléka szerint fontos, hogy minden nap tanuljanak valami újat, azonban csak a munkavállalók fele érzi úgy, hogy a munkahelye ezt biztosítja számára. A megkérdezettek szerint a cégek egy részénél eleve nincsenek szakmai tréningek (42%), vagy ha vannak is, nem elég érdekesek (19%), túl drágák (24%), illetve annyira túlterheltek a dolgozók, hogy képzési részvételre már egyáltalán nem marad idejük (42%).

Még mindig dívik a feketemunka az építőiparban

Figyelmeztetés helyett már büntettek a munkaügyi ellenőrök. A munkaadók szerint újabban a dolgozók kérik a feketén foglalkoztatást.

Bár a korábbi évekhez képest kevesebb szabálytalan munkáltatót fűleltek le a munkaügyi ellenőrök az immár szokásosnak mondható nyári akcióellenőrzés során, a kiszabott munkaügyi bírságok száma több mint a négyszeresére ugrott. Az eddigi figyelmeztetési gyakorlat ugyanis már nem bírt visszatartóerővel.

A munkaügyi hatóság 1 037 vállalkozás 3 119 munkavállalóját érintő foglalkoztatási gyakorlatát vizsgálta június-júliusban, különös tekintettel a bejelentés nélküli, színlelt szerződésekre, a munkabérekre vonatkozó szabályok betartására, vagy a pihenőidő biztosítására. A nyári szezon miatt nagyobb figyelmet kapott az építőipar, a kereskedelem és a vendéglátás; de az utazási irodákba, fogászati rendelőkbe, pénzváltókba és szoláriumokba is kimentek az ellenőrök. A hatóság munkatársai a munkáltatók 80 százalékánál találtak valamilyen munkaügyi jogsértést, ami a munkavállalók 72 százalékát érintette.

Az akcióellenőrzés egyik kiemelt célja a feketefoglalkoztatás feltárása volt; a legtöbb intézkedést emiatt is kellett megtenni. Az ellenőrzésbe vont munkavállalók közül 873 jogviszonya volt rendezetlen. Ők a vizsgált munkavállalók 28 százalékát tették ki, vagyis ez alapján tavalyhoz képest (34 százalék) némileg csökkent a feketefoglalkoztatás, az azt megelőző évekhez képest (21, illetve 25 százalék) viszont nőtt. Ezzel együtt a munkaügyi ellenőrök

több mint négyszer annyi munkaügyi bírságot szabtak ki, mint a korábbi években. A Pénzügyminisztérium Foglalkoztatás-felügyeleti Főosztályának jelentése szerint „a szabálytalanságok egy része olyan súlyos volt, illetve ismételt szabályszegésnek minősült, hogy 425 munkaügyi bírság kiszabása várható”. A korábbi években mindössze 100-112 bírságot szabtak ki.

A szigorrt azzal indokolják, hogy a gazdasági válság miatt bevezetett - a kis- és középvállalkozások támogatását célzó - enyhébb szankciók mára már nem feltétlenül tartják vissza a jogsértésektől a munkáltatókat. „A többség már tudatában volt annak, hogy a legsúlyosabb esetben sem kell a bírságszankcióval számolnia, és más hátrányos következménye sincs az első jogsértésnek, viszont a bejelentés nélküli foglalkoztatással jelentős költségcsökkentést érthettek el a befizetendő adók és járulékok megtakarításával”- olvasható a jelentésben. Emiatt 2018-tól a minimális foglalkoztatási szabály megszegése - a bejelentés elmulasztása - már első esetben is munkaügyi bírságot von maga után, aminek kiszabásával - az eddigi figyelmeztetések helyett - szemmel láthatólag nem is fukarkodtak az ellenőrök.

A feketefoglalkoztatás egyébként továbbra is az építőipart érinti a legerőteljesebben - a hatóság a feketefoglalkoztatással érintett munkavállalók 60 százalékát ebben az ágazatban találta -, de jelentős a vendéglátásban és a kereskedelemben is, illetve növekvő arányt mutat a feldolgozóiparban.

Az építőiparban az ellenőrzött munkavállalók több mint felét foglalkoztatták feketén, ami talányhoz képest némi javulás ugyan, de az elmúlt évek tapasztalataihoz képest jelentős emelkedést jelent. Jól jelzi az ágazat „fertőzöttségét”, hogy Tolna megyében valamennyi, az építőipari ágazatban ellenőrzött munkavállaló esetében feketefoglalkoztatást tártak fel. A munkaügyi ellenőrök ráadásul egyre többször találkoznak úgynevezett „kontár” foglalkoztatóval: Hevesben és a Baranyában ugrásszerűen nő a számuk. Ezekben az esetekben a munkáltató nem rendelkezik vállalkozással - sokszor az építető tulajdonos nem is tudja, hogy a megbízott szakember nem vállalkozó -, például azért, mert szünetelteti vállalkozását, esetleg kényszertörlésre került, vagy nincs is az adott tevékenységre engedélye.

A feketefoglalkoztatás legtipikusabb formája azonban még mindig a munkaviszonyhoz, illetve az egyszerűsített foglalkoztatáshoz kapcsolódó bejelentés hiánya. A munkáltatók gyakran hivatkoznak arra, hogy a szabálytalanság nem szándékos mulasztásból fakad, csak elfelejtették a bejelentést, vagy nem volt rá idejük. Gyakori az is, hogy a könyvelő és a munkáltató egymásra mutogat. A munkavállalók nagy része pedig nincs tisztában a munkajogi szabályokkal, amit könnyen kihasználják a munkaadók. Persze van, hogy a munkavállaló ismeri az előírásokat, de állását féltve nem mer fellépni. Új keletű jelenség viszont - a munkáltatók jelzése alapján -, hogy a munkavállalók jelentős része maga kéri a bejelentetlen foglalkoztatást, például azért, mert úgy nem vonják le a banki tartozást vagy a gyerektartást a béréből. A másik ok - főként a fiatalabb munkavállalóknál -, hogy nem bíznak a nyugdíjrendszer jövőjében, ezért inkább most szeretnének magasabb jövedelemre szert tenni.

Kézműveseink hitvallása a Duna Palotában

Idén is meghirdette a Magyar Kézművességért Alapítvány, a Duna Palota, az IPOSZ és a BKIK Kézműipari Tagozata a Magyar Kézművesség pályázatát, amely ezúttal egy másik tematikával bővült: Mátyás király és kora – kézműves szemmel. A pályázat ünnepélyes eredményhirdetésén és díjátadásán, valamint a jubileumi, 25. kiállítás hivatalos megnyitóján Bíró Ildikó, a Duna Palota igazgatója, Nagyné Varga Melinda, a Fővárosi Önkormányzat Kulturális, Turisztikai, Sport, Köznevelési és Szociálpolitikai Főosztályának vezetője és Németh László, az IPOSZ elnöke üdvözölte a Duna Palota Színháztermét zsúfolásig megtöltő vendégsereget. A beszédek között a Zoboralji Örökség Őrzői Hímző és Viseletkészítő Műhely képviselője öltözött tagjai énekeltek meg a nézőtérben ülőket, a Metzker Kamaraegyüttes pedig reneszánsz muzsikákkal kedveskedett a közönségnek. A kiállítást Csibi Krisztina, a Magyarság Háza igazgatója nyitotta meg, amely 2018. augusztus 27-éig, minden nap 10-17 óráig látogatható.

Az esemény rangját, kulturális és művészeti életünkben kivívott és évtizedek óta őrzött szerepét az Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ) elnöke foglalta össze. Németh László hangsúlyozta, hogy az IPOSZ a legnagyobb olyan országos hálózattal rendelkező szakmai szervezet, amely a hagyományos kézműipari szakmákon túl mindig is képviselte a népművészeti, kis kézműves és kézműves iparművészeti szakmák érdekeit. A Magyar Kézművességért Alapítványnak (AMKA) az IPOSZ az alapítója és az ott folyó tevékenység elkötelezett támogatója. Az AMKA már több mint 25 éve hirdeti meg tematikus kiállításokat és készít a kiállítás anyagából igen magas színvonalú albumot. Az IPOSZ elnöke felhívta a figyelmet az idei év pályázatának második témakörére, amely elé méltán tekintett minden érintett nagy várakozással: ebben az évben emlékeztünk különleges hangsúllyal Mátyás királyra és korára. Ezt az időszakot, ennek a kornak a jelentőségét is igyekeztek az alkotók a kézműves produktumok nyelvén kifejezni. Németh párhuzamot vont a 21. század eleje és a reneszánsz kora közé. „Változnak a fogalmak, a gazdaság, a társadalom, az emberek közötti együttélés, az egymás közötti kommunikáció fogalmai. Valószínű, ugyanilyen hatalmas változást jelentett a magyarországi reneszánsz a saját idejében és ugyanígy új válaszokat kellett Mátyás királynak is keresnie az élet minden területén” – mondta az IPOSZ elnöke. Beszédének második részében arra kereste a választ, hogy milyen gondolatokat ébreszthetnek a ma emberében az alkotók által elkészített tárgyak, a reneszánsz Mátyás király és mai világunk összekapcsolása? A válasz egyszerűnek tűnik, csak az alkotás feltételei sajnos nem adtak minden korban. „Az iparos és minden művészeti tevékenység legfontosabb alapfeltétele a béke és a biztonság, valamint az alkotás szabadsága – emelte ki Németh László. – Ezeket az értékeket a mai világunkban is újra kell értelmezni, és nem árt, ha vetünk egy pillantást arra, miképpen értelmezték ezt több száz évvel ezelőtt az államvezetők, maga Mátyás király, az őt körülvevő filozófusok, írók, bankárok és a mindennapok társadalmának dolgozó festők, szobrászok, építészek és a kézműves szakmák művelői.”

Az IPOSZ elnökének szilárd meggyőződése, hogy a régi értékek megbecsülése és újragondolása nélkül nehéz egy új világhoz eredményesen csatlakozni. Szüksége van a társada-

lomnak, a művészeknek és a kézműveseknek is nyitott szemléletre, hogy megfelelően tudják elhelyezni és megőrizni saját nemzeti kultúrájukat. Németh szerint különösen aktuális az a gondolat is, főleg a robottechnika rendkívül gyors fejlődése miatt, hogy kell-e és lehet-e továbbra is az alkotó és gondolkodó embert a társadalom középpontjába helyezni. A kiállítás arról győzte meg az IPOSZ elnökét, hogy a magyar iparosság hathatós közreműködésével a reneszánsz gondolatiság ma is átalakítható a hétköznapijainkban használható és viselhető tárgyakká. Németh László megköszönte az AMKA tagjainak és a zsűrinek a munkáját is, akik ismételen a legmagasabb színvonalon bizonyították hitüket a kézműves termékek jövőjében, az emberi kéz alkotásának megismételhetetlen erejében. „Az IPOSZ a jövőben is támogatni fogja lehetőségei szerint a magyar kulturális értékeket és tradíciókat megőrző szakmákat, a természetes alapanyagokat használó iparos tevékenységet, az alkotó embert, aki beépíti az emberi lélek megjelenését minden általa előállított tárgyban” – zárta szavait a szövetség elnöke.

Az átlagbérre is ráígérnek inkább a cégek, ha melóst keresnek

A minimálbér és bérminimum-emelésről szóló híreket mindig nagy érdeklődés övezi. Nem véletlen ez, hiszen még mindig sokan vannak, akiknek ez az összeg jelenti a havi keresetet. **Januárban** csaknem 1,18 millió munkást érintett egészen közlelről a kérdés, közülük

303 ezren kaptak minimálbért, és 876 ezren bérminimumot.

A havi minimálbér idén bruttó 138 ezer forintra (nettóban, családi kedvezmény nélkül 91 770 forint), a havi bérminimum pedig 180 500 forintra (= nettó 120 033 forint) emelkedett.

A KSH legutóbbi, májusi bérstatisztikáján azonban nem nagyon látszik, hogy a minimálbér és a bérminimum ennyire meghatározó tényező lenne, csak egy területen, az egészségügyön belül a szociális ellátásban mutattak ki a bérminimumnál kisebb, 149,4 ezer forintos átlagkeresetet. Ami azt is jelenti, hogy a szociális ellátásban az átlag alig tízezer forinttal magasabb a minimálbér bruttó 138 ezer forintjánál.

A főbb gazdasági ágak közül a vendéglátás szerepelt amúgy a legkisebb átlaggal, bruttó 214,6 ezer forinttal, de az is felette van a 180 500 forintos bérminimumnak.

Megnéztük, hogy a statisztika szerint legrosszabbul fizetett szakmákban az éppen futó állás-hirdetések alapján mennyire látszik még tényezőnek a minimálbér. Nem volt könnyű dolgunk, mert számos hirdetésben nem szerepel a bér, mintha nem is lenne fontos, vagy elkenik egy „megegyezés szerint” vagy „versenyképes” fordulattal.

Vegyes a kép a legrosszabbul fizetett szakmákban

Szakgondozót keresnek például Miskolcra, középfokú végzettséggel **bruttó 150-230 ezer forintért** (hogy miért ez a nagy szórás, az nem derül ki), a szintén borsodi Nagycsécson viszont **bruttó 270 ezer forintot** ajánlottak a főiskolát végzett szociális segítőnek. Budaörs-

re **bérminimumért** kerestek szociális munkást felsőfokú végzettséggel, Budapestre pedig **nettó 200 ezer forintért** is hirdettek ápolói állásokat. A KSH-s nettó átlag májusban ennél jóval alacsonyabb, 99 320 forint volt.

A másik rosszul fizetett szakmában, a vendéglátásban ajánlottak például **nettó 240 ezer forintot** budapesti pultos-felszolgálónak. Szegeden ennél jóval karcsúbb, **nettó 140 ezer forint** a pultos-eladói állás, Székesfehérváron pedig mindössze **nettó 130 ezer forint**. Mindegyik több, mint a bérminimum 120 ezer forintos nettója, de utóbbi kettő kevesebb, mint a májusi ágazati nettó átlag, ami 142,7 ezer forint volt májusban. Az egyik miskolci hirdetésben viszont a minimálbérnél alig adnának többet, **bruttó 800 forintos órabért** kínálnak pultosnak.

A Blokk.com szerint azonban nem a központilag megszabott legalacsonyabb bérek a meghatározók, a boltos kereseteket sokkal jobban hajtja az eladóhiány, mint a minimálbér.

Nos, az ápolóinál sokkal több állás közül válogathatnak, akik a kereskedelemben dolgoznak. Budapesten például

200+ ezer forintért éjjel-nappaliba, vagy **bérminimumért** zöldség-gyümölcs üzletbe keresnek eladót, de van **nettó 180 ezres** és **nettó 200 ezer forintos** ajánlat is. A szabolcsi Nagyállón pedig valószínűleg nem rossz ajánlat a **nettó 150 ezer forint** a dohányboltban. Összehasonlításképpen: a KSH szerinti nettó havi átlag a kereskedelemben májusban 199 ezer forint felett volt.

Ez a minikutatás nem reprezentatív, de azért annyi látszik, hogy az aktuális kereseti ajánlatok többnyire felülmúlják a kötelező minimumot, nem ritkán az átlagot is, eszerint a munkaerőhiány tényleg nagy úr.

Van, ahol a minimumot is sokallják

Hogy árnyaljuk a képet, íme néhány ellenpélda. Adatrögzítőt keresnek középiskolai végzettséggel **bruttó 700 forintos órabérrel** (amikor a minimálórabér bruttó 794 forint), konyhai kiségitőt ugyancsak **óránként bruttó 700 forintért**, gyakorlott irodai takarítót havi **bruttó 120 ezer forintért** (amikor bruttó 138 ezer forint a minimálbér), asztalost havi **bruttó 130 ezer forintért**.

Tehát nem csak a biztonsági öröket kereső cégek között vannak, akik szerint elég a melós-nak a kötelező minimumnál kevesebb is.

A kisebb cégeknél és keleten több a minimálbéres

A GKI márciusi kutatásából az derült ki, hogy

a vállalatok a dolgozók 7 százalékát minimálbéren, 7 százalékát pedig garantált bérminimumon foglalkoztatják.

Továbbá, hogy a kisebb vállalatok arányaiban több embert foglalkoztatnak minimálbéren, illetve garantált bérminimumon, mint nagyobb cégek. A 20 fő feletti cégeknél a foglalkoztatottak számának emelkedésével csökken az alacsony béren foglalkoztatottak aránya, és különösen nagy a 11-20 főt foglalkoztatók körében a garantált bérminimumosoké (30 százalék). Jellemző, hogy az ország keleti felében jóval több a minimálbéres és bérminimumos, mint a középső, és nyugati részen.

Kitértek arra is, milyen választ adtak a cégek a kötelező legkisebb bérek emelésére. A legjellemzőbb idén

- a normák emelése (11 százalék),
- a munkaerőkölcsönzés (8 százalék) és
- a „más munkakörbe sorolás” volt (7 százalék), és
- kisebb arányban, de szerepelt még az elbocsátás, a cafeteria csökkentése és a munkaidő rövidítése.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézete (GVI) friss kutatása ugyancsak a munkáltatói reakciókat vizsgálta, és náluk az jött ki, hogy

- a jellemző reakció a béremelésre a minimum felett keresők bérének emelése volt, a bérfeszültségek elkerülése érdekében, valamint
- a tervezett létszámfelvétel elhalasztása (32–32 százalék), illetve
- a tervezett beruházások elnapolása (24 százalék).

A béremelés hatására összességében tehát a cégek több mint harmada (37 százalék) módosította üzleti stratégiáját.

- 13 százalék a mozgóbérek (például jutalmak) csökkentése mellett döntött,
- nagyjából minden tizedik vállalkozás módosította a béremelésben érintett dolgozók munkakörét, feladatait,
- csökkentette egyéb juttatásaikat, vagy
- részmunkaidős foglalkoztatásba helyezte át őket.
- A legkevésbé jellemző reakció az elbocsátás volt (3 százalék).

A feszítő munkaerőhiányhoz képest meglepő, milyen sokan tolták későbbre a szükséges létszám felvételét.

Ha cégméret szerint nézzük, hogyan reagáltak a kötelező emelésre a munkáltatók, világosan látszik a kutatásból, hogy a kicsiket viselte meg leginkább:

	x-9 fő	10-49 fő	50-249 fő	250-x fő
a bérfeszültségek elkerülése érdekében a minimum felett keresők bérét is emelik	29	65	58	60
a tervezett létszámfelvétel elmarad	33	23	8	20
elbocsátásokat hajtanak végre	3	5	4	0
a tervezett beruházások elhalasztása	25	20	8	0
módosítják a béremelésben érintett dolgozók munkakörét, feladatait	11	16	8	0
részmunkaidős foglalkoztatásba teszik az érintett dolgozókat	10	7	0	0
az érintett dolgozók egyéb juttatásainak csökkentése	11	10	4	0
mozgóbérek csökkentése	13	13	4	0

Forrás: GVI 2018

Ha pedig ágazatok szerint, többek között az derül ki, hogy a kereskedelem lehet a legnagyobb bajban, hiszen a legnagyobb arányban náluk maradt el a tervezett létszámfelvétel és a beruházások, ökmódosították leginkább az érintett dolgozók munkakörét, feladatait, helyezték át részmunkaidős foglalkoztatásba az érintetteket, vagy csökkentették egyéb juttatásaikat, mozgóbérüket. Márpedig a kereskedők is sokat panaszkodnak a munkaerőhiány miatt.

	Ipar	Építőipar	Kereskedelem	Gazdasági szolg.
a bérfeszültségek elkerülése érdekében a minimum felett keresők bérét is emelik	44	46	34	26
a tervezett létszámfelvétel elmarad	25	22	43	30
elbocsátásokat hajtanak végre	5	3	3	3
a tervezett beruházások elhalasztása	24	19	33	22
módosítják a béremelésben érintett dolgozók munkakörét, feladatait	11	11	12	11
részmunkaidős foglalkoztatásba teszik az érintett dolgozókat	2	5	16	8
az érintett dolgozók egyéb juttatásainak csökkentése	10	9	14	9
mozgóbérek csökkentése	14	13	16	11

Forrás: GVI 2018

Bevált a NAV csodafegyvere

Sikertörténetnek nevezte az áfacsalások elleni küzdelemben az online pénztárgépek bevezetését Sors László, a Pénzügyminisztérium Nemzeti Adó- és Vámhivatalt vezető államtitkára, aki a Növekedés.hu portálnak adott interjújában arról is beszélt, hogy az élelmiszer-automaták NAV-hoz való bekötése is már napi 70 millió forint feletti forgalomról küld adatokat az adóhatóságnak.

A július 1-től elindított online számlázásnak is az a célja, hogy fehéritse a gazdaságot és visszaszorítsa az adócsalásokat. Ezt egészíti ki a NAV szolgáltatásaként az ingyenes Online Számlázó, amellyel az online adatszolgáltatás is teljesíthető. A fejlesztéssel nagy mennyiségű számlaforgalom válik láthatóvá és követhetővé a NAV számára, így hatékonyabb a kockázatkezelés - szemlézte Sors Lászlót az MTI.

"Júliusban még nem szankcionáltuk, ha elmulasztották az online adatszolgáltatást, de az adózó regisztrált a rendszerben és az adatokat július végéig utólag megküldte" - mondta az államtitkár. Augusztustól a szankcionálás során továbbra is az a mérvadó, hogy az adózó minden tőle telhetőt megtett-e az adatszolgáltatás teljesítése érdekében. Különösen, hogy regisztrált-e a rendszerbe, vagy a szükséges fejlesztések elindultak-e. Augusztus 13-ig 270 818 adózó regisztrált az online számla rendszerben.

Az Európai Bizottság tanulmánya alapján a magyarországi becsült áfaadórés - a költségvetésből kieső áfabevétel - mértéke a 2014. évi 17,04 százalékról tovább csökkent, 13,74 százalékra, a cél a 10 százalék alatti áfaadórés. Az online számla rendszer azzal, hogy valós idejű adatokhoz jut az adóhatóság a jogsértő magatartást gyorsan kiszűrhetővé teszi - hangsúlyozta Sors.

Jelenleg több mint 150 ezer pénztárgépből érkezik, naponta átlagosan 30 milliárd forintról értékesítési adat, így a 2018. évi forgalom eddig meghaladta a 6640 milliárd forintot is.

Hasonlóan nagy léptékű változás volt az élelmiszer-automaták beazonosítását lehetővé felügyeleti egységek 2018. június 30-ig kötelező beszerelése, amelyek forgalmi adatokat továbbítanak az adóhatóság felé. A piaci szegmens értékesítéséről eddig nem álltak rendelkezésre adatok, most azonban időszakosan az egyes napokon 70 millió forint feletti forgalomról kapott információk az adóbevételek növekedését, a gazdaság fehéritését szolgálják.

Elmondta azt is, hogy a NAV augusztusban a bevallásuk alapján alvó, azonban a kül- és belföldi **kontrolladatok** tanúsága szerint tevékenységet folytató cégeket ellenőrzi, a közeljövőben pedig vizsgálják a személyi jövedelemadó 1 százalékának felajánlását, az őstermelőket, a társasági adóalap- és adókedvezményeket, az innovációs járulék, rehabilitációs hozzájárulási kötelezettség teljesítését, valamint a munkaerő-kölcsönzést.

Érdemben változhat a csődtörvény

A módosító javaslat az adósnak biztosítana könnyítő körülményeket a felszámolási eljárásban. Ha egy cégnek jogerősen elrendelik a felszámolását, de kifizeti az addig vitatott számlát, akkor megszűnik ellene a felszámolási eljárás.

A 2019-es költségvetési törvény parlamenti vitája során a részletes vitát lezáró költségvetési bizottsági módosító javaslat – egyebek mellett – módosítani kívánta a csődtörvényt, amely kiegészült egy új bekezdéssel. E szerint a hitelező hozzájárulása nélkül is lehetővé teszi a kérelemre indult felszámolási eljárás megszüntetését a felszámolást elrendelő végzés jogerős meghozatala után, de a felszámolás kezdő időpontja (közvetétele) előtt, ha az adós a jogerős végzés alapjául szolgáló teljes tartozását megfizette az eljárást indító hitelezőnek – közölte Fabók Zoltán, a Horváth és Társai Ügyvédi Iroda DLA Piper ügyvédje az Advocatus legújabb bejegyzésében.

A módosító javaslattal kapcsolatban az elmúlt napokban egy hírportálon jelent meg nagyobb terjedelmű írás, amely szerint a jogszabály-módosításnak negatív következményei lehetnek: a törvényjavaslat teljesen kiüresítené a felszámolási eljárások hazai intézményét, jelentősen rombolná az üzleti bizalmat, a tisztességes vállalkozásokat hátrányosan érintené, miközben előnyben részesítené a számlát nem fizetőket – idézte Fabók Zoltán, aki hozzátette: nem osztja ezeket az aggodalmakat.

Úgy vélte, ha elfogadjuk, hogy a követelésbehajtási célú felszámolási eljárás része a létező magyar joggyakorlatnak – és ez aligha vitatható –, és ezen a jogalkotónak nincs oka és szándéka változtatni, akkor a törvényjavaslat alapvetően jó irányba mutat. Ugyanakkor kétségtelen, hogy a jogerős végzés utáni megszüntetés lehetősége némileg idegen a polgári eljárásjog rendszerétől, és ebből fakadóan bizonyos gyakorlati nehézségekkel is szembe kell nézni.

Nagyobb az adó- és járulékteher a munkabéreken, mint a gazdasági válság előtt

A jómódúak és a családi adókedvezménnyel élők a haszonélvezők.

A napi.hu megnézte, hogy hogy áll az adóék, vagyis az az arányszám, amely megmutatja, hogy a munkáltatók teljes bérköltségéből mennyi megy az államnak és mennyi marad a dolgozónál nettó bérként. Az adóék számításánál nem tesznek különbséget a munkáltató és a munkavállaló által fizetendő közterhek között.

Magyarországon az adórendszer nem tesz különbséget a kereseti szintek között, ez pedig azt a meglepő helyzetet eredményezi, hogy az átlagbér 67 százalékát keresők adóéke még jövőre is magasabb lesz mint 2005-2006-ban, tehát a válság előtt.

A családok jobban járnak

A cikk szerint 2005-ben a bruttó átlagbér 158 ezer forint volt, ennek a 67 százaléka közel 106 ezer forint. Akkor egy ilyen dolgozó a munkáltatónak 145 ezer forintjába került, amelyből 81,7 ezer volt a nettó bér: az adóék 43,1 százalék. Ma az átlagbér mintegy bruttó 300 ezer forint, ennek a 67 százaléka 201 ezer. A 243 ezer forintos bérköltségből 133,7 ezer megy a dolgozó számlájára, vagyis az adóék 45 százalék.

Mint írják: ez azt bizonyítja, hogy a magyar kormány az anyagi erőforrásokat inkább a jómódúak felé irányította és nem az volt a célja, hogy a szegényebbek munkaerőpiaci helyzetét könnyítse.

A számítások gyermektelenekre vonatkoznak, gyermeket nevelőknél azonban – a családi adókedvezmény miatt – eltérően alakulnak a számok. Az adókedvezmény bevezetése után csökkent az adóék és hamarosan az Európai Unió átlaga alá eshet. 2017-ben még 37 százalék volt itthon, míg az EU-ban 34,5. Ha pedig bejön a kormány ígérete, akkor pár év múlva itthon 32,7 százalék lesz egy ilyen család adóéke.

"Őssznépi játék" - tanulságos vita a feketegazdaságról

A kiskereskedelem 14%-a érintett

"Összefügg a bűnözéssel, a korrupcióval", "tabu", "baleknak érzi magát, aki nem kiskapuzik" - ilyen és ehhez hasonló gondolatok kerültek elő a KKVHÁZ feketegazdasággal foglalkozó eseményén. Ám amíg a plénum előtt a résztvevők a fehéritésről, az edukációról és a feketegazdaság negatívumairól beszéltek, addig a párhuzamosan zajló névtelen online szavazáson ennek meglehetősen ellentmondó eredmények születtek.

Jóllehet nem számít reprezentatívnak a részvétel és az eredmények, ám valószínűleg a mai magyar társadalom és gazdaság állapotát is szépen tükrözte a KKVHÁZ klub eseménye, amely magát a családi, kis- és középvállalkozások gazdasági és kulturális egyesületként aposztrofálja. A kisvállalkozókat és szakértőket megszólaltató, vitára invitáló eseményen közel negyvenen vettek részt.

Jóllehet a korrupció és a feketegazdaság nem azonos fogalmak: ma Magyarország a Transparency International korrupciós felmérése szerint a 66. helyen szerepel a világranglistán, amelyen Szenegállal osztozik - tavaly ez még csak az 57. hely volt, több mint 10 ponttal romlott a helyzet egy év alatt. A feketegazdaság két leginkább érintett szegmense itthon az építőipar és a vagyonvédelem. Az előbbi a legfertőzöttebb - 36%-os itt az érintettség. A beszélgetéseken és vitaindító előadásokban szinonimaként előkerült "nem megfigyelt gazdaság" (non observed economy) vagy "informális gazdaság" jelenségével maga a költségvetés is számol, sőt az egyes számítások szerint hozzá is járul a GDP-hez.

Van jó oldala is?

Az eseményen többek között olyan kérdésekre is keresték a választ, hogy szabad-e megszüntetni a feketegazdaságot, ha az tulajdonképpen hozzájárul a GDP termeléséhez; van-e jó oldala is; vagy éppen hogy az edukáció vagy a politika hogyan segíthetne a kérdés megoldásában.

A téma különösen égető itthon, hiszen a legjobban szenvedő alanyok, a kis- és középvállalkozások előtt sokszor két választási lehetőség áll: vagy törvényesen működnek és kisebb a haszon - esetleg le is húzhatják a rolót -, vagy a túlélés és profit/prosperálás érdekében részesei lesznek a rendszernek. Varga Zoltán ingatlan-szakközgazdász szerint ahhoz, hogy a kérdésre használható válaszokat lehessen adni, mélyebb társadalmi problémákat kell a felszínre hozni, mint a szegénység, a leszakadt régiók, a főváros és a vidék más és más problémái, a vállalkozói kultúra.

Ahogy Fekete István, az Interim Vezető Szolgáltató Kft. ügyvezetője fogalmazott, már a mindennapi életben is olyan nehéz döntéseket kell meghoznunk, mint hogy egy vásárlás után kérünk-e számlát vagy sem - tudjuk, milyen okokból. Üzleti szempontból legtöbbször képtelen helyzetbe kerülnek azok a családi, mikro-, kis- és középvállalkozások, amelyek nem kívánnak, nem tudnak vagy nem akarnak részt venni a feketegazdaságban. Ezt erősítették meg az anonim vélemények is: úgy tűnik, hogy a legkisebb szereplőktől a legnagyobbakig mindenki a status quo fenntartásában érdekelt.

A rendezvényen kerekasztalok mellett vitatársaságok alakultak, amelyekben a beszélgetések alatt online lehetett véleményt nyilvánítani olyan kérdésekre, mint: "Egyetért-e azzal, hogy a kiskereskedelem a feketegazdaság táptalaja?" "A társadalom önellenőrzése fontosabb, vagy az adóhatósági ellenőrzés?" A nem annyira közhelyes kérdésekre sokszor közhelyes válaszok születtek, persze másfél-két óra alatt nem lehet megváltani a világot, sem a magyar gazdaságot, leginkább csak a felszínt lehet karcolgatni - mégis meglepő eredményeket láthattunk az esemény végén.

Vizet prédikál...?

Abban a vitadélután résztvevői is konszenzusra jutottak, hogy a gazdaság fehérítésében hatalmas szerepet játszik az oktatás, a család és a jó példa, mert ha ebben a tudatban neveljük fel a következő generációkat, lépésről lépésre javulhat a helyzet. Az már érdekes kérdés, hogy ezt a társadalmi szándékot ki fogja végrehajtani. A lehetséges megoldások között szóba került, hogy az olyan minimálszolgáltatásokat, mint például a takarítás, adómentessé kellene tenni, valamint hogy a felszámolásban elsősorban a szemléletformálás jelent megoldást.

A vitázó csoportok négy lehetséges szempontot is vázoltak az eredmények érdekében: a társadalom tudatosítása és tudatformálása, az adóellenőrzés kényszerítő hatása, a készpénzáramlás csökkentése, jól működő hivatali rendszer - ami nincs állampolgári tudatosság nélkül.

Az online szavazáson arra a kérdésre például, hogy a "feketegazdaság táptalaja-e a kiskereskedelem?", a résztvevők 48%-a nyilatkozott egyetértően, jöllehet abban az építőiparral és a vagyonvédelemmel szemben csupán 14%-os a "fertőzöttség".

Az előzetes előadások a társadalom érettségéről, összefogásról, oktatásról szóltak elsősorban. Az online szavazás eredményei viszont mást mutattak: a válaszadók a hatóságot preferálták a társadalmi ellenőrzés helyett: az adóhatóság vegye elő az adócsalókat: 51% preferálta ezt a megoldást, mindössze 12% volt, aki az ellenkezőjével értett egyet, amit a vitaindítók is sugallni próbáltak, hogy a társadalom önkontrollja az üdvözítő. ("A társadalom önellenőrzése fontosabb, mint az adóhatósági ellenőrzés.")

A válaszadók 66% állította, hogy a feketegazdaságot nem szabad teljesen megszüntetni. Csupán 9% kardoskodott a totális, százszázalékos felszámolás mellett.

Ligeti Csák elemző közgazdász, a KSH nyugalmazott főosztályvezetője szerint az adóelkerülésre kétféle megoldás születhet: büntessük meg azt, aki nem fizeti be, vagy szüntessük meg az adófajtát. Példaként Ausztriát hozta fel, ahol a turizmusban 10 ágyig adómentesek a szálláshelyek. "Ha értelmes az adórendszer, akkor nem vetnek ki mindenféle csip-csup ügyekre adót" - mondta.

A gazdaság fekete oldala persze leginkább a mindenkori kormányzatnak, avagy némileg szebb kifejezéssel a közszolgáltatnak okoz gondot. Gulyás József főiskolai docens, vezérigazgató, a KKVHÁZ vezetője vitaindítójában elmondta, a feketegazdaságnak is lehetnek különböző vetületei, mert létezik olyan, amikor valaki mindenkit legázolva magáévá akarja tenni a közvagyont, de egy olyan kelet-magyarországi kisvállalkozás is lehet példa, amely a fennmaradásáért küzdve lép a törvénytelen útra.

A szakemberhiány és az építőanyagok drágulása keseríti meg az építőipari vállalkozók életét

Az ÉVOSZ szerint emiatt egyre nehezebb kivitelezőt találni, a határidők pedig kitolódnak.

A szakember és kapacitáshiány, valamint az építőanyagok árának emelkedése is egyre nagyobb gondokat okoz az építőiparban – derült ki az ÉVOSZ felméréséből. Az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége országos szinten 400, az ágazatban tevékenykedő céget kérdezett meg az építőipar helyzetéről. A vállalkozások úgy vélték, hogy a fizetőképes kereslet jelentősen bővült, a cégek nagy értékű szerződéseket tudtak kötni, viszont a legtöbb vállalkozás nem készült fel a növekvő keresletre, ezért egyre nehezebb kivitelezőt találni, a határidők pedig egyre inkább kitolódnak.

Az építőanyagok árának emelkedése is komoly feszültségeket okoz a piacon. Ráadásul még nincs vége: a válaszadók példaként említették, hogy a betonnál 13 százalékos, a téglánál 12

százalékos, míg a hőszigetelő anyagoknál idén egész évre vetítve 20 százalékos áremelkedésre számítanak.

A megkérdezett építési vállalkozások szerint a szektor bővülésének legnagyobb akadálya továbbra is a szakemberhiány, és a kapacitás korszerűtlensége. A hatékonyság növelést pedig nehezíti, hogy lényegesen nagyobb a segéd munkások aránya a foglalkoztatottakon belül, mint a korábbi években. A válaszadók szerint vélhetően negatívan befolyásolja majd a lakásépítési piacot, hogy 2019. december 31-e után az új lakás vásárlására vonatkozó áfakulcs a jelenlegi 5 százalékról ismét 27 százalékra emelkedik.
